

Шевченківська стежина

Я прожила у своєму рідному містечкові Слов'янську, що на півночі Донеччини, довгих 18 років і вважала, що з Кобзарем познайомила у школі: коли сумлінно намагалася вивчити складний на той час уривок «Кавказу» і проаналізувати його у власному творі. Нещодавно усвідомила важливу деталь: хіба не крокувала ще дитиною по історичному серцю мого міста – вулиці Тараса Шевченка? Хіба *це* не було першою зустріччю із пророком українства?

Певно, сьогодні мало кого здивуєш топонімами з іменем Шевченка, адже переважна більшість міст і містечок нашої держави може похвалитися низкою шевченківських об'єктів. Чимало із них мають прямий чи опосередкований зв'язок із Кобзарем. Слов'янська вулиця – радше, другий варіант.

Тарас Шевченко ніколи не бував на Донбасі, а із краєм його пов'язували лишень друзі та знайомі. Натомість донеччани самі закріплювали свою пам'ять і пошану до українського Генія.

Моя рідна шевченківська стежина – найвишуканіша в усьому місті: так вже історично склалося. Коли у 20-х роках ХІХ-го століття тут оселився купець Кисельов, він побачив лише шосе від нашої центральної Соборної площі до сусіднього села Хрестище. За ним услід почали з'являтися більше поселенців і прийшов час будівництва, що затягнулося приблизно на 70 років.

Прямо на перехресті побудували Міський громадський банк і «Гранд Готель». Неподалік – мануфактурний магазин у стилі українського модернізму та ряд купецьких особняків. Вулиця возводилася не звичайними містянами, а заможними міськими купцями та, як і усі центральні вулиці Слов'янська, була брукована у 1913-му році. Утім лише вона суттєво виділялася: квітами по обидва боки, невисокими деревами й широким бруківковим тротуаром.

Честь носити ім'я видатного українського письменника Тараса Шевченка (тоді ще Харківська) вулиця познала 15 березня 1920 року. А за три десятиліття на ній спорудили пам'ятник Кобзареві у повний зріст. Наступний возвели з

нагоди 186-ї річниці від дня народження поета із граніту та залізобетону, бо, за словами автора, «потужною, непохитною, як граніт, було кохання Тараса Григоровича до своєї Батьківщини — України».

Шевченка знають старі й малі, читають на фронті і в тилу, повз його вулицю щоденно рушають тисячі слов'янців. Так і буває: історичній вулиці — історичне ім'я.

Тарас Шевченко — людина із народною душею й тим культурним скарбом, який у сьогоденних реаліях постає кодом української нації: разюче актуальним і вічно живим. Кріпак-філософ став «володарем у царстві духа» й наставником для багатьох поколінь наших громадян, показав, як треба шанувати й оспівувати свободу. Він — справжній приклад різносторонньої інтелектуальної особистості, яка, хоч і прожила небагато років, встигла залишити по собі такий слід в історії, що невидимими нитками тягнеться творчістю через увесь світ.

Однією із таких ниточок є також Міська бібліотека мого міста, що якраз пролягає через вулицю Шевченка, названа на честь Михайла Петренка — уродженця Слов'янська й кобзарєвого товариша. Його відомий вірш «Дивлюсь я на небо, та й думку гадаю...» Тарас Григорович переписав до свого нотатника під час їхньої зустрічі в Лебедині на Сумщині у 1857 році.

Ось такі-то були друзі, що пов'язували Шевченка не лишень із вулицею, а й з усім шахтарським краєм. Безперечно, Кобзар любив усіх українців і завжди вважав родиною: своїми дітьми, нащадками і спадкоємцями. Саме тому у найтемніші часи ми як ніколи звертаємося до поета, постійно згадуємо таку пророчу творчість, застереження, засудження війни кривавої імперії проти інших держав і возвеличення боротьби за свободу.

Іду рідною вулицею. Замість галасливого виття повітряної тривоги чую вільні рядки Кобзаря із щирою вірою у квітуче майбуття України: «Не вмирає душа наша, Не вмирає воля. І неситий не виоре. На дні моря поле. Не скує душі живої. І слова живого. Не понесе слави Бога, Великого Бога».

Понад два століття минуло. А шевченківська душа з нами. Вона переродилася і стала могутнім символом протистояння — своєрідним щитом від

«московського лаптя», свічкою, яка палахкотить і не згорає, стежиною до українського серця стелиться...